T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/587
KARAR NO : 2025/161
KARAR TR : 03/03/2025

ÖZET: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi sürekli işçi olarak çalışan davacının, naklen atanma isteminin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle **açılan** davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. S.
Vekilleri : 1-Av. E. D.
2- Av. A. B.
Davalı : Bayburt İl Özel İdaresi
Vekili : Av. S. N. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Bayburt İl Özel İdaresinde sürekli işçi kadrosunda çalıştığını, eşinin vazife malulü emekli gazi uzman çavuş olduğunu, 2006 yılında evlendiğini, eşinin Şırnak'ta görev yaptığı 2007-2010 yılları ile Ankara'da görev yaptığı 2010-2014 yılları arasında ailesinden uzakta yaşamak zorunda kaldığını, 2014 yılında Bayburt iline atanan eşiyle bir buçuk sene boyunca birlikte yaşayabildiğini, eşinin 31/12/2015 **tarihinde** emekli olduktan sonra, memleketi olan Giresun/Görele'ye yerleştiğini, müvekkilin 13 ve 7 yaşlarında iki çocuğu bulunduğunu, eşinin hem bakıma muhtaç olup, hem de ailesinden uzakta yaşamak zorunda kaldığını, bu nedenlerle müvekkilin atamasının Giresun/Görele Kaymakamlığı veya Giresun/Görele İlçe Özel İdare Müdürlüğüne yapılmasını talep etme zorunluluğu doğduğunu, 02/02/2024 tarihli başvuru dilekçesi ile davalı kuruma KEP adresi üzerinden başvuru yapıldığını, ancak başvurunun zımnen reddedildiğini belirterek, haksız ve hukuka aykırı bu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Erzurum 2. İdare Mahkemesi 27/03/2024 tarih ve E.2024/525, K.2024/550 sayılı kararı** ile, işçi-işveren arasında ortaya çıkan uyuşmazlık kapsamında kaldığı anlaşılan davanın görüm ve çözümünde 4857 sayılı Kanun ve 5521 sayılı Kanun uyarınca İş Mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi gereğince davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dava dosyasının incelenmesinden; Bayburt İl Özel İdaresi bünyesinde 4857 sayılı İş Kanuna tabi daimi işçi olarak görev yapan davacı tarafından, gazi olan eşinin bakıma muhtaç olduğu mazeretine binaen atamasının Giresun /Görele Kaymakamlığı veya Giresun/Görele İlçe Özel İdare Müdürlüğüne yapılması talebiyle 02.02.2024 tarihinde başvuruda bulunduğu, bahsi geçen başvurunun zımnen reddi üzerine de bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, sürekli işçi kadrosuna geçiş yapılmadan önceki ve statü değişikliği kapsamında kalan idari başvurular neticesinde ortaya çıkan uyuşmazlıklarla ilgili olarak İdari Yargı'nın görevli olduğu tartışmasız olmakla birlikte, sürekli işçi statüsüne geçiş yapıldıktan sonra (statüye geçtikten sonra) işveren ile işçi arasında çıkan uyuşmazlıkların çözüm yerinin değişiklik arz ettiği ve genel hükümler kapsamında İş Mahkemelerinin görevli olduğu anlaşılmaktadır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden heiDxXl - sutNL6N - gc/n/xb - eMH1eY= ile erişebilirsin

Bu durumda, davacının sürekli işçi statüsüne geçiş yaptığı ve sürekli işçi kadrosunda çalışmaktayken eş durumu mazereti nedeniyle atanma başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmekte olup, işçi-işveren arasında ortaya çıkan uyuşmazlık kapsamında kaldığı anlaşılan davanın görüm ve çözümünde 4857 sayılı Kanun ve 5521 sayılı Kanun uyarınca İş Mahkemelerinin görevli olduğu anlaşıldığından, davanın görev yönünden reddi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim Ankara Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi'nin 15.02.2024 tarih ve E:2024/625, K:2024/483 sayılı kararı da aynı yöndedir... "

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Bayburt Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi Sıfatıyla) 10/07/2024 tarih ve E.2024/177, K.2024/350 sayılı kararı** ile, dava yönünden idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle dava şartı noksanlığı sebebiyle davanın usulden reddine ve dosyanının re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosya kapsamından her ne kadar İdare Mahkemesi tarafından dosyadaki taleplerin adli yargının görev alanına girdiği *sebebine dayalı olarak* görevsizlik*verilmişse de; dosya tetkik edildiği zaman görüleceği üzere; dosya kapsamında EŞ VE ÇOCUK DURUMLARI ileri sürülerek mazeret şeklinde bir atanma talep edildiği, bu talebin kurumun işleminin iptali şeklinde değerlendirilen davalardan olamayacağı, bu durumun idari bir işlem olduğu, mahkememizin tarafların atanacağı yerleri belirleme gibi bir görev alanı olmadığı görüş ve kanaati ile idari yargının görevli olduğu kanaatine varılmış ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.*

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Dava yönünden idari yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmakla Mahkememizin görevsizliğinden kaynaklanan dava şartı noksanlığı sebebiyle DAVANIN USULDEN REDDİNE,

2-Dosyamızın kesinleşmesine müteakip dosyanın resen UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNE gönderilmesine,"

5. Bayburt Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasa'nın *"1. Genel ilkeler"* başlıklı 128. maddesi şöyledir:

"Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu*görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.*

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir."

7. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"İstihdam Şekilleri"* başlıklı 4. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.

...

D) İşçiler:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden heiDxXl - sutNL6N - gc/n/xb - eMH1eY= ile erişebilirsin

(Değişik birinci cümle: 4/4/2007 - 5620/4 md.) (A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya **kampanya***şlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir.Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz."*

8. 4857 sayılı İş Kanunu'nun "*Amaç ve Kapsam*" başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"*Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.*"

9. 4857 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"*Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir.*"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

11. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "*Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir.*" hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

12. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. (Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir.*" hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden heiDxXl - sutNL6N - gc/n/xb - eMH1eY= ile erişebilirsin

hususunu da içermesi gerekir.

13. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

14. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı yanında, kararın kesinleşmesinden sonra dosyanın re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verildiği, ancak bunun ara kararı ile değil, dosyanın kapatılıp karar numarası alınmak suretiyle yapıldığı görülmüştür.

15. Bu haliyle, Asliye Hukuk Mahkemesince verilen karar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

16. Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından ve adli yargı dosyasının, davacı vekilinin dilekçesi de dikkate alınarak son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği *hususları* gözetildiğinde ve usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, idari ve adli yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, Bayburt İl Özel İdaresi bünyesinde, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi sürekli işçi olarak çalışan davacı tarafından, Giresun/Görele Kaymakamlığı veya Giresun/Görele İlçe Özel İdare Müdürlüğü'ne naklen atanması amacıyla yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin davalı idarenin işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

19. Davalı idarenin bir kamu kuruluşu olduğu çekişmesizdir.

20. 657 sayılı Kanun'da ilk üç istihdam şeklinin dışında kalan kişiler olarak belirtilen işçiler hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağına işaret edilmek suretiyle, kamu kurum ve kuruluşlarında statü hukuku dışında kalan istihdam şekli de benimsenmiş olup, kamuda çalışan işçiler hakkında özel bir yasal düzenleme de öngörülmemiş bulunduğundan, bunların iş hukukuna tabi oldukları kuşkusuzdur.

21. Olayda, Bayburt İl Özel İdaresi bünyesinde 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi sürekli işçi kadrosunda çalışan davacı tarafından, Giresun/Göreli'ye naklen atanması amacıyla yapmış olduğu başvurusunun, zımnen reddine yönelik işlemin iptali istemiyle adli ve idari yargı yerlerinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden heiDxXl - sutNL6N - gc/n/xb - eMH1eY= ile erişebilirsin

22. Bu duruma göre, davalı İdare ile davacı arasındaki hukuki ilişki İş Kanunu'na tabi hizmet sözleşmesine dayalı olarak kurulmuş bir iş hukuku ilişkisi niteliğini taşıdığından, davacının naklen atanma isteminin reddedilmesine ilişkin dava konusu işlemin, idarenin yetkili organı tarafından işveren sıfatıyla tesis edilmiş bir özel hukuk işlemi olduğu açıktır.

23. Aksine bir düşünce, işverenin salt bir kamu kuruluşu olması nedeniyle, statü hukukuna tabi olmayan personeli hakkındaki tüm yazılı irade beyanlarının idari işlem niteliğinde görülerek, özel hukuk alanına dahil bulunan uyuşmazlıkların da idari yargı denetimine tabi kılınması sonucunu doğurur.

24. Belirtilen tüm bu hususlara göre ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi ile, İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanunu'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesiyle iş mahkemelerinin görevli kılınmış olması; daha sonra yürürlüğe giren 7306 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesi ile de 4857 sayılı İş Kanunu'na veya 11/01/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına iş mahkemelerinin bakacak olması karşısında, işçi olan davacı ile işvereni arasında iş akdinden doğan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bayburt Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi Sıfatıyla) başvurusunun reddi ile Mahkemece verilen 10/07/2024 tarih ve E.2024/177, K.2024/350 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bayburt Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi Sıfatıyla) BAŞVURUSUNUN REDDİ ile Mahkemece verilen 10/07/2024 tarih ve E.2024/177, K.2024/350 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/03/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden heiDxXl - sutNL6N - gc/n/xb - eMH1eY= ile erişebilirsin